

strastno časopise! Ti časopisi, ki so večinoma podkupljeni od Francozov, pa kažejo dan za dnevom na Tripolis in opominjajo Lahe, da se pretaka v njihovih žilah romanska kri.

3. Laška nadalje občuti jako hudo že zdaj posledice vojske na gospodarskem polju! Več 100.000 izseljencev se je vrnilo na Laško v teh dneh! Kaj bodo doma drugega kot stradali? — Delo, industrija je tudi na Laškem zaostala! — Da bi si laško ljudstvo nalagalo še posebnih žrtv za vojsko, o tem je pač treba resno dvomiti.

Že Bismarck je izjavil, da je nevtralizacija Laške velike važnosti za Avstrijo in Nemčijo. Seveda lepše bi bilo, da bi šla Laška z nami brez ozira na težavne razmere, v katerih se nahaja.

Avstrijski junaki v bojih pri Lembergu.

Vojni poročevalec lista „Pester Lloyd“ poroča:

V bitki, ki je divjala okoli Lemberga, je iz ogrskih vojakov obstoječe desno krilo še 11. t. m. velik uspeh dosrgelo. Pri Ravaruskim pa so nas ogrozile velike mase ruskih vojakov; zato nismo mogli svojih dosedanjih uspehov izkoristiti in ofenzivo pričiti. Nam ni treba ničesar olepšavati, kajti mi nimamo ničesar tajiti. Natanko seznanim številu vjetih Rusov ter pridobljenih kanonov in trofej dokazal bode moč, intaktnost in dosežene uspehe naše armade. Rusi, ki so se nam zoperstavili v velikih množinah, pripravljali so se za to vojno že dalje časa kakor mi, tako da se jih ni moglo s hitrim in odločnim navalom premagati.

Ves naš položaj razsvetljuje neprimerno zanimivi slučaj: V armadi našega generala Auffenberga se je moralo dati dva krat povelje, da se vrne nazaj; na prvo povelje vojaki niti verovati niso hoteli, ker niso mogli razumeti njegovega vzroka. To je pretresljivo in označuje ves naš položaj. Že tedne sem v boju stoječi vojaki so vedno le videli, da so stalno zmagovito napredovali, da so napravljali ruske vjetnike, pridobivali ruske kanone in podili pod velikimi izgubami Ruse nazaj. Le vsled velikanske premoči pokazal se je položaj, ki je naredil potrebno vrnitev in novo grupiranje vojnih moči.

Zmagovito napredovanje generala Dankl se je moralo zaradi tega vstaviti in tudi armada generala Auffenberga vsled tega ni mogla svoje naloge dokončati. Nič ni pomagalo, da smo Rusom grozovite izgube napravili. Kakor pripovedujejo naši vojaki, je za vsakih deset ustrujenih Rusov zopet dvajset drugih v vrsto stopilo. Zdaj bode v bojih bržkone nastopil odmor. Naši vojaki, ki so se cele tedne dolgo borili, brez da bi zamogli ponoči spati in se le en trenutek spočiti, ki so počivali le kadar so delali velike marše, se bodejo zdaj zopet okrepcali. Naše vojaštvo zamoglo se je doslej komaj nazaj držati. Nepremagljivo navdušenje vojakov vodilo je te vedno do novih napadov. Armada šla je nepremagljivo in v polni intaktnosti v defenzivo. Na tej jekleni steni se mora ruska premoč razbiti.

Od nemških bojišč.

K. B. Berlin, 30. septembra. Veliki glavni generalštab poroča z dne 28. septembra zvečer:

Na desnem krilu armade na Francoskem vršili so se danes doslej še neodločeni boji. Na fronti med rekami Oise in Mars vlada v splošnem mir. V napadnjam proti förtov ob Marsi stoječa armada zavrnila je zopetne francoske na pade iz Verduna in Toul. Včeraj je oblegovana artiljerija proti delu förtov v Antwerpenu ogenj zapričela. Naskok belgijskih moči proti zatvornim linijam bil je zavrnjen. Na vzhodu so se izjalovili ruski naval, ki so se izvršili čez reko Njemen proti guberniji Suwalki. Proti trdnjavi Osowiec stopila je včeraj težka artiljerija v boj.

Cesar pri ranjencih.

Z Dunaja se nam poroča: Cesar je včeraj popoldne zopet obiskal ranjence. Posetil je rezervno bolnico Rdečega križa v Hegelgasse, kjer se nahaja okrog 500 vojakov. Na poti v bolnico je cesarja pozdravljala tisočglava mno-

žozica. Na čelu odlične družbe je pozdravil vladarja komisar za vojno pomožno oskrbo grof Traun, ki je tudi na kratko poročal o svojem inšpekcijskem potovanju po čeških deželah. Cesar je s posebno laskavimi besedami pohvalil delovanje Rdečega križa ter se na to v spremstvu raznih funkcionarjev podal v posamezne dvorane bolnice. Monarh si je najprvo ogledal veliko aseptično operacijsko dvorano kjer ga je na čelu usmiljenih sester pozdravila sestra Michaelis (nadvojvodinja Marija Terezija.) Nato je cesar stopil v dvorano, kjer leže ranjeni častniki. Vlada je z vsakim oficirjem govoril, dal si je pripovedovati vojne doživljaje ranjencev, kje da so dobili rane, vpraševal jih je sočutno, kako se jim godi, ali imajo bolečine in večkrat se je pojavila v cesarjevem očesu gorka solza sočutja. Navzoči so bili globoko ginjeni, ko je vladar obljubil poročniku Madrichu, kateremu je bila odrgana roka, da bo smel tudi z eno roko služiti v armadi. Nato je cesar obiskal dvorane, kjer se nahaja ranjeno moštvo. Tudi tam je cesar skoraj vsakega ogovoril in sicer po možnosti v materinskem jeziku, tolažil je vojake, ki so bili srečni in radostni nad milostjo vladarjevo. Na hodnikih so se bili med temi postavili rekonvalescenti, neki težko ranjeni podčastniki si je bil celo izprosil, pa so ga nesli v nosilnici na hodnik, da vidi cesarja. Vlada je ginjeno se smehljaje korakal skozi ta špalir, okrenil se je k težko ranjenemu ter ga ljubeznjivo tolažil. Ko si je cesar še ogledal kuhinjo bolnice in dve operacijski sobi, je zapustil bolnico. Tudi pri povratku ga je občinstvo na ulicah burno pozdravljalo.

Cesarjeva zahvala poljskim legijonarjem.

Dunaj, 28. sept. (Kor. urad.) Neka lokalna korespondenca poroča iz Krakova: Na udanostno brzojavko iz 370 mož obstoječega prostovoljnega oddelka poljske legije iz Tešinja je došel sledeči odgovor: Njegovo Veličanstvo je blagovolilo z zahvalo na znanje vzeti udanostno izjavo poljskega šlezijanskega narodnega komiteja povodom odhoda prostovoljnega oddelka iz Tešinja ter najmilostnejše izreči svoje najvišje želje za bodoče delovanje prostovoljnega oddelka.

Kako je avstrijska četa 2000 Rusov vjela.

Korporal Hruby nekega dunajskega regimenta pisal je svojim starišem:

„Dne 5. p. m. ob 11. uri dopoldne dobili smo povelje, marširati od neke vasi v X. Bilo nas je 400 mož, med njimi en lajtnant, 4 korporali, 2 gefreiterja, jaz in en prostovolec. Marširali smo od 11. do 1. ure popoldne. Nakrat prišla je ena patrulja nazaj in je sporočila, da tabori okoli 100 korakov od nas 40 mož broječa sovražna patrulja. Marširali smo tja, razvil se je kratek boj in sovražniki so se udali.

V hvalo, da smo lepo z njimi delali, izdal nam je neki Rus, da stoji okoli 1000 korakov pred nami sovražna četa okroglo 2000 mož. Lajtnant vprašal nas je, ali naj gremo nazaj po večjo silo, ali pa naj sovražnika napademo. Kakor iz enih ust smo odgovorili: „Naprej! Zmaga ali smrt!“ Le težko se je odločil naš lajtnant, napasti petkrat močnejšega sovražnika. Marširali smo naprej in se pripravili. Takoj potem padli so prvi strelji. Nastal je grozoviti boj. Po kratkem boju smo vedeli, da smo vsi skupaj izgubljeni, kajti zmanjkalo nam je streljiva.

Vsled tega smo se odločili na boj za življenje in smrt. Mi šarži dali smo povelje: „Bajonett auf! Sturm!“ Dali smo znamenje in skočili navzgor. Čulo se je posamezne klice: „Z Bogom! Hura!“ in potem se je vnel boj, kakor si ga sploh ne more misliti. Borili smo se proti grozoviti premoči. Naši vojaki bili so sicer blede, ali pogumni in odločni. Vsak je molil, kajti vsak je videl smrti v oči; in vendar ni hotel nikdo zaostati. Prišlo pa je vendar drugače, kakor smo si mislili. V zadnjem trenutku prišlo nam je 80 do 100 mož od poljskega lovskega batajlona št. X na pomoč. Jaz sem čutil že mojo prestreljeno desno nogo otrpniti; hlače so bile že na nogo prilepljene.

Medtem prišel mi je novi pogum. Neki Rus hitel je z bajonetom proti meni. Zabol me je v leva prsa. Stal sem. Hipoma sem obrnil puško in udarec s kopitom bila je Rusu plača. Zdaj smo

videli, da so Rusi svoje puške proč metali. Zapovedali smo jim z znaki, da naj zatvorbo pri puškah proč vzamejo. Dvema častnikoma pustili smo sablje, vzeli smo jim pa revolverje. Ko je tretji videl, da nimamo nobenega oficirja, potegnil je sabljo, ali ustrelili smo ga takoj. Vzeli smo vjetnike v našo sredo, da marširamo v X. Ko smo tja dospeli, sprejeli so nas tovariši z glasnimi klici. Vjeli smo okoli 2000 Rusov.

Neki ruski oficir je dejal: „Ako bi imel le en del takih vojakov, kakor ste vi, potem bi nas ne bili dobili!“ Ko so naši oficirji to čuli, so nas objeli. S prvim vlakom odpeljali so nas v garnizijsko bolnišnico v X. Ko bodem zdrav, grem takoj zopet na bojišče.“

Krvavi napad perzijskega plemena ob ruski meji.

K.-B. Konstantinopol, 29. septembra. — Kakor izve list „Ikdam“, je perzijsko plemo Sumai rusko pozicijo Sirdšik napadlo. Dva ruska oficirja in 200 ruskih vojakov bilo je ubitih, 40 vojakov pa ranjenih. Ostalo rusko vojaštvo je zbežalo in zapustilo 4 mitraljeze, mnogo orožja in streliva. — (Tako se pričena torej tudi že v Perziji krvavi odpor zoper zverinsko nasilje ruskega carizma! Op. ur.)

921

Kuhaj z duhom. To je najnovjša deviza moderne ženske. „Staroprimari tajni recepti“ so se preživeli. Danes se pravi spremenjenim gospodarskim razmeram primerno dobro in okusno kuhinjo peljati. Zato rabijo praktične, moderne gospodinjice dra. Oetker prašek za pecivo. Pomaga jim štediti: na času, na delavni moči, na denarju. In zajame dobro izdelanje vsake vrste peciva. Svita glava je najlepši in najboljši simbol te neobhodno potrebne kuhinjske pomoči. Kliče nam „Kuhaj z duhom.“

Knezoškof lavantinski dr. Mihael Napotnik.

Dne 29. septembra praznoval je milostni gospod lavantinski knezoškof dr. Mihael Napotnik svojo 25 letnico na lavantinskem knezoškofjskem sedežu. Knezoškof dr. Napotnik bil je rojen dne 20. septembra l. 1850. Za knezoškofa bil je imenovan dne 27. septembra l. 1889. Takrat je bil komaj 39 let star. In od tega časa sem je vladal lavantinsko diecezo.

Danes pač nismo v položaju, praznovati z bogve kakšnimi slovesnostmi to obletnico. Na vseh straneh teče kri, ves svet stoji v velikanskem viharju in kakor žitje v jeseni padajo vroča od smrtne kroglice zadeta človeška trupla. Bilo bi razburljivo, ako bi se v takem času prirejalo velikanske slavnosti, polne hrupnega veselja. In bilo bi tudi protikršćansko, kajti pravemu krščanskemu duhu je skromnost prva zapoved. Prepričani smo, da je tudi iz teh vzrokov premilostni knezoškof odpovedal vsa hrupna praznovanja.

Vsak pošten njegov prijatelj praznuje v srcu in z iskreno čeprav tiho željo ta jubilej. Tudi mi stojimo med gratulanti, ker priznavamo velikansko svoto pridnosti in dela, ki jo vsebuje teh preteklih 25 let knezoškofjskega vladanja. Mi smo tudi dovolj odkritosrčni, da ne delamo knezoškofa dra. Napotnik odgovornega za gotove rak-rane, ki so zlasti vsled prehudega politikanja v njegovi diecezi nastale. Tudi knezoškof je človek in en človek ne more pregledati vse. Vsled tega naš list in naša stranka tudi nikdar nista napadali knezoškofa, čeprav smo bili vedno v pravem in odločnem zmislu besede protiklerikalni. Mi se nismo dotaknili nikdar škofove osebe, čeprav so nam posamezni politikujoči duhovniki lavantinske škofije opetovano delali velikansko krivico. Danes, na dan škofovega ju-